

Elevundersøkelsen 2009 – en undersøkelse av resultatene

På oppdrag fra Utdanningsdirektoratet har Oxford Research analysert resultatene fra Elevundersøkelsen på nasjonalt nivå våren 2009. Her finner du en oversikt over hovedfunn og en beskrivelse av årets analyse.

RAPPORT

SIST ENDRET: 12.10.2009

Tittel: Elevene svarer! : analyse av Elevundersøkelsen 2009

Forfatter: Einar M. Skaalvik, Per E. Garmannslund og Tor Egil Viblemo

Utgiver: Oxford Research

År: 2009

Elevundersøkelsen

Elevundersøkelsen gjennomføres årlig. Svarene elevene gir, analyseres i flere ulike rapporter hvert år.

[Her finner du en oversikt over disse rapportene](#)

Analysen viser ingen signifikante endringer på spørsmålene som er inkludert i Skoleporten fra 2007 til 2009 på nasjonalt nivå. Når det gjelder spørsmål som er obligatoriske for eleven å svare på, men som ikke er inkludert i Skoleporten, finner man kun signifikante forskjeller på spørsmålet om elevene opplever at samtalen med rådgiver har vært nyttige. Spørsmålet er bare stilt til elever på 9. og 10. trinn og i videregående skole, og forskjellen går i retning av at elevene noe oftere opplever samtalen som nyttige i 2009 sammenlignet med 2007.

Tilpasset undervisning

Hovedfokuset i årets analyse av Elevundersøkelsen har vært å undersøke hvorvidt og i hvilken grad ulike forhold ved elevenes læringsmiljø påvirker deres karakterer, innsats og motivasjon.

Analysen viser at bruk av skriftlige arbeidsplaner, for eksempel ukeplaner, kan ha en rekke positive effekter på elevenes opplevelse av skolen og på deres skolearbeid når de kombineres med faglig veiledning.

Arbeidsplaner gir i seg selv ikke elevene en større opplevelse av at undervisningen er tilpasset. Det avgjørende er at arbeidsplaner følges opp av tydelige læringsmål for elevene og lærere som støtter og hjelper elevene når de trenger det.

Tilpasset undervisning og støtte og hjelp fra lærerne har stor betydning for elevenes relasjoner til lærerne, som igjen har stor betydning for elevenes motivasjon og innsats. Innsats, tilpasset undervisning og motivasjon er alle med på å forklare elevenes karakterer. Siden Elevundersøkelsen først og fremst er et verktøy for lokal kvalitetsutvikling, er ikke spørsmål om blant annet elevenes hjemmeforhold inkludert. Muligheten for å forklare elevenes karakterer med spørsmålene i Elevundersøkelsen, er derfor begrenset.

Viktige funn

Andre hovedpunkter i årets analyse er:

Trivsel:

- Elevene i hele utvalget trives godt. De trives aller best i friminuttene/fritimene. Den laveste skåren finner vi på spørsmålet om hvordan elevenes trives sammen med lærerne.
- 87,6 prosent av elevene på 5. trinn oppgir at de trives godt eller svært godt på skolen. Selv på 10. trinn hvor andelen er lavest, sier 82,2 prosent at de trives godt eller svært godt.
- 83,7 prosent av elevene på 5. trinn oppgir at de trives med lærerne sine i mange, de fleste eller alle fag. 63,1 prosent av elevene på 10. trinn sier det samme.

Elevdemokrati:

- Elevenes opplevelse av elevdemokrati synker fra 7. til 10. trinn, og elevene på vg1 er noe mer fornøyd med elevdemokratiet enn elevene på 10. trinn.

Mobbing:

- 8,5 prosent av elevene oppgir at de mobbes to-tre ganger i måneden eller mer. Dette utgjør 27 723 av elevene som har svart på dette spørsmålet.
- Til sammenlikning oppgir 76,4 prosent av elevene at de ikke i det hele tatt opplever mobbing på

skolen. Dette utgjør 250 735 elever av de totalt 328 334 elevene som har besvart dette spørsmålet i undersøkelsen.

- Elevene i de lavere trinnene opplever noe oftere mobbing enn elevene i de høyere trinnene.
- Tallene for 2008 og 2009 er svært sammenfallende på spørsmålet om elevene opplever å ha blitt mobbet på skolen de siste månedene, men det er en liten økning i andelen elever som svarer at de ikke har vært mobbet.
- Jo flere minoritetsspråklige elever ved skolen, jo flere elever oppgir at de blir mobbet to-tre ganger i måneden eller mer. På skoler med mindre enn ti elever med minoritetsspråklig bakgrunn oppgir 6,9 prosent av elevene ved skolene at de blir mobbet, mens denne andelen øker til 10,4 prosent ved skoler med mer enn 15 prosent andel av elever med minoritetsspråklig bakgrunn.

Diskriminering:

- Fra 2007 til 2008 steg andelen elever som oppgir å ha blitt diskriminert, "flere ganger i uken", på grunn av nasjonalitet. Denne utviklingen er snudd fra 2008 til 2009.
- Samlet sett oppgir 4,4 prosent av elevene i Elevundersøkelsen at de opplever urettferdig behandling eller diskriminering på grunn av seksuell orientering, to-tre ganger i måneden eller mer.

Motivasjon:

- Elevene på 5. trinn oppgir oftere at de liker skolearbeidet godt sammenliknet med elever på 10. trinn.
- Elevene på 5. trinn er mest interessert i å lære på skolen, mens elevene på 10. trinn er den gruppen som rapporterer lavest grad av interesse.
- Elevene i de lavere trinnene rapporterer at de gjør leksene sine i flere fag enn det som er tilfelle for de høyere trinnene. Elevene på 5. trinn oppgir klart oftere å gjøre leksene sine enn elevene på vg3.
- I underkant av 55 prosent av elevene på 5. trinn sier at de svært ofte eller alltid følger med når læreren snakker. I underkant av 30 prosent av elevene på vg3 svarer det samme.

Faglig veiledning:

- Tre av ti elever på 5. trinn oppgir at lærerne i alle eller de fleste fag forteller dem hva de bør gjøre for å bli bedre i fagene. Til sammenlikning svarer én av ti elever på vg3 det samme. Hyppigheten på når lærerne gir elevene slik informasjon ser ut til å avta med økende trinn.

Medbestemmelse:

- Elevene på 8. trinn er den elevgruppen som oftest oppgir at de får være med på å bestemme hva det skal legges vekt på når arbeidet deres skal vurderes, mens 10. trinn er den gruppen som sjeldnest oppgir at de får være med på dette.

- 9. trinn er den gruppen som sjeldnest oppgir at de får være med på å lage arbeidsplaner, mens elevene på vg3 oppgir oftest at de får delta på slikt.

Karriereveiledning:

- Blant elevene på 10. trinn svarer 60 prosent at de er fornøyde eller svært fornøyde med den informasjonen de har fått på ungdomsskolen i forhold til å velge passende videregående opplæring. Blant elevene på vg1 svarer om lag 50 prosent det samme.
- Blant elevene på 10. trinn svarer 60 prosent av elevene at de er fornøyd med informasjonen fra ungdomsskolen om ulike utdannings- og yrkesvalg. Blant elevene på vg3 svarer om lag 30 prosent av elevene det samme.

Innholdet i rapporten:

- **Kapittel 1:** Hensikten med og gjennomføringen av Elevundersøkelsen
- **Kapittel 2:** Presentasjon av datamaterialet og bakgrunn for analysene
- **Kapittel 3:** Bruk av arbeidsplaner og tilpassing av undervisningen: betydning for motivasjon og innsats
- **Kapittel 4:** Deskriptive analyser av indikatorer som trivsel, elevdemokrati, fysisk læringsmiljø, mobbing, motivasjon, faglig veiledning, medbestemmelse og karriereveiledning
- **Kapittel 5:** Analyse med fokus på spørsmålene som omhandler mobbing og diskriminering.

Elevundersøkelsen er en nettbasert undersøkelse der elever i grunnskolen og videregående opplæring har fått mulighet til å vurdere sitt eget læringsmiljø. Undersøkelsen er obligatorisk ved 7. og 10. trinn i grunnskolen og for elever på vg1 i videregående opplæring. For øvrige trinn er undersøkelsen frivillig. Målgruppen for analysen av Elevundersøkelsen er lærere, skoleledere, foreldre, skoleiere og nasjonale myndigheter, både på politisk og administrativt nivå.

Oxford Research har i samarbeid med professor Einar M. Skaalvik ved Pedagogisk Institutt, NTNU, gjennomført denne analysen av resultatene fra Elevundersøkelsen våren 2009. Analysen er basert på svarene fra elever fra 5. trinn til vg3.

Et formål i analysen og presentasjonen av Elevundersøkelsen 2009 er å knytte analyseresultatene på en enkel måte til resultatene slik de presenteres i Skoleporten. Der publiseres utvalgte læringsmiljøindekser fra Elevundersøkelsen for 7. og 10. trinn samt vg1. Nytt av året er at læringsmiljøindeksene publiseres for hvert enkelt utdanningsprogram på vg1.